

Utbildningsinspektion i Nyhemsskolan, förskoleklass, grundskola årskurs 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Nyhemsskolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	4
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Nyhemsskolan den 25–26 januari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Nässjö kommun och Nyhemsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Nyhemsskolan intervjuades rektorn, representanter för personalen och för eleverna samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Nyhemsskolan

Nyhemsskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	67
Förskoleklass	19
Grundskola	132

Nyhemsskolan är en grundskola F–6 som ligger i centrala Nässjö och tillhör Norråsa skolområde. Skollokalerna är byggda på 1940-talet och erbjuder salar för trä- och metallslöjd och idrott och hälsa även åt den närliggande Hultetsskolan. Nyhemsskolans elever har textilslöjd på Hultetsskolan och hem- och konsumentkunskap har eleverna på Norråsaskolan.

Nyhemsskolans elever kommer från ett tämligen homogent upptagningsområde som huvudsakligen består av en blandning av villor och mindre flerfamiljshus. Cirka 10 procent av eleverna är av utländsk härkomst. Efter årskurs 6 flyttar eleverna till Norråsaskolan.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att eleverna vistas i en lugn och trygg miljö. Integrationen mellan elever i olika åldersgrupper är god. Eleverna säger att de trivs på skolan.

En stor andel av eleverna når målen i svenska i de lägre åldrarna. Resultaten i matematik bör dock förbättras i de högre åldrarna. Skolan bör följa upp elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Värdegrundsarbetet har många olika inslag och skulle bli tydligare om de olika delarna sattes samman. Elevernas inflytande över undervisningen bör öka.

Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och inspektörerna bedömer att styrning och ledning fungerar väl på Nyhemsskolan. Personalen är engagerad och har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Arbetsplanen har inte utarbetats under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte eleverna undervisning i teknik så att kunskapsmålen för årskurs 5 kan nås (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt kursplanen för teknik).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör analysera både sina insatta åtgärder och orsaken till elevernas svårigheter i matematik i syfte att öka måluppfyllelsen.
- Skolan bör systematisera insatserna i värdegrundsarbetet så att man kan bedriva ett målinriktat arbete enligt intentionerna i den nya lagen.
- Elevernas inflytande på undervisningens innehåll bör öka.
- Skolan bör öka samverkan med föräldrarna och informera om skolans mål och bedömningssystem.
- Åtgärdsprogrammen bör förbättras.
- Skolan bör ge studiehjälp på modersmålet till de elever som behöver det.
- Uppföljningen av kunskapsutvecklingen i andra ämnen än svenska, engelska och matematik bör förbättras.
- Samverkan med lärare på mottagande skola, kring elevernas långsiktiga kunskapsutveckling och lärande i alla ämnen, bör förbättras.
- Skolans kvalitetsredovisning bör förbättras enligt förordningens krav.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Nyhemsskolan genomför ett test i svenska i årskurs 3. På våren 2006 uppnådde 90 procent av eleverna målen. I årskurs 5 genomförs nationella ämnesprov. Resultatet på våren 2006 blev att ca 85 procent av eleverna nådde målen i svenska och engelska men endast 61 procent i matematik. Skolan har, både före och efter de nationella ämnesproven, erbjudit stöd för de elever som haft svårigheter att nå målen. Trots att skolan vidtagit åtgärder är resultaten låga i matematik och inspektörerna bedömer att skolan bör analysera både sina insatta åtgärder och orsaken till elevernas svårigheter i syfte att öka måluppfyllelsen.

Enligt intervjuade grupper lyckas skolan väl med att leva upp till sin målsättning om att alla skall trivas och känna sig trygga.

Sammanfattning

I syfte att öka måluppfyllelsen i matematik bör skolan analysera sina insatta åtgärder och orsaken till elevernas svårigheter. Eleverna känner sig trygga och trivs på skolan.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Lagens ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen/huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Nyhemsskolans likabehandlingsplan måste mer konkret beskriva de insatser skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Eleverna har haft möjlighet att ha synpunkter på förslaget till likabehandlingsplan, men har inte deltagit i framtagandet av den. Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling ger ytterligare vägledning i arbetet med likabehandlingsplanen. Bedömningen av arbetet med likabehandlingsplanen sker i kommunrapporten.

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att varje elev tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling och i stället medverkar till att bistå andra människor. Den ovanstående likabehandlingsplanen skall bland annat beskriva hur det förebyggande arbetet skall gå till. På Nyhemsskolan har eleverna varje vecka en lektion på schemat som ofta behandlar värdegrundsfrågor, så kallad EQ, emotional quality. I de lägre åldrarna har man också påbörjat ett arbete med en handlingsplan för genuspedagogik.

En viktig och välfungerande del i arbetet med trygghet och trivsel på Nyhemsskolan är kamratstödarna. Initiativet kommer från personal på skolan som av eget intresse utbildat sig för att kunna driva projektet. Alla är kamratstödare i F–2 medan man i årskurs 3–6 väljer en pojke och flicka från varje klass. Både elever och lärare uppger att denna verksamhet fungerar mycket bra.

När eleverna går vidare till årskurs 7 på Norråsaskolan, kommer de att möta elever som har en delvis annan bakgrund än de själva, både i fråga om etnisk och i fråga om socioekonomisk bakgrund. Intervjuade grupper och rektor uppger att man diskuterar detta i EQ-arbetet. Skolans personal ser ovanstående insatser som en del i det förebyggande och övergripande värdegrundsarbetet. Inspektörerna bedömer att Nyhemsskolan har kommit en bit på väg med värdegrundsarbetet, men intervjuer ger inte en bild av hur de olika insatserna hänger samman. Inspektörerna bedömer därför att Nyhemsskolan bör

systematisera insatserna i värdegrundsarbetet så att man kan bedriva ett målinriktat arbete enligt intentionerna i den nya lagen.

De representativa arbetsformerna för eleverna är elevråd och klassråd. Elevrådet fungerar bra enligt eleverna och rektor är alltid närvarande på dessa möten.

Eleverna skall ha ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Detta skall öka i takt med stigande ålder. I Nyhemsskolans arbetsplan är detta också ett prioriterat område. I det dagliga arbetet uppger intervjuade elever att de har inflytande på arbetsformer och arbetssätt, men något verkligt inflytande på undervisningens innehåll kan de inte redogöra för. Lärarna medger att elevinflytandet på den punkten är litet. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande på undervisningens innehåll bör öka.

Det är, enligt läroplanen, rektors ansvar att utveckla samarbetet mellan skola och hem och att informera om skolans mål. För föräldrarna finns ett inflytanderåd och man har också klassföräldraråd. Intervjuade föräldrar uppger att man mest diskuterar praktiska saker i inflytanderådet, men man får också en del information från skolledningen. Föräldrarna har inte deltagit i arbetet med skolans arbetsplan, men har haft möjlighet att ha synpunkter på skolans likabehandlingsplan. Intervjuade föräldrar uttrycker önskemål om att få kunskaper om målen i skolan och det målrelaterade bedömningssystem som möter eleverna längre fram. Inspektörerna bedömer att skolan bör öka samverkan med föräldrarna och informera om skolans mål och målrelaterade bedömningssystem.

Innehåll, organisation och arbetssätt

För genomförandet av de fastställda målen för utbildningen skall det finnas en arbetsplan. Arbetsplanen skall utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. På Nyhemsskolan finns en arbetsplan och en tydlig vision som följer de uppställda målen i Nässjö kommuns skolplan från 2004. Planen omarbetas varje år. Arbetsplanen är känd av föräldrarna, men den skall utarbetas under medverkan av bland annat eleverna och deras vårdnadshavare men någon representation förekommer inte vilket strider mot grundskoleförordningen.

I förskoleklassen finns en god balans mellan lek och lärande enligt både föräldrar och personal och eleverna ges möjlighet att samarbeta med sina äldre kamrater i rimlig omfattning.

Grundskoleklasserna är åldersblandade fram till och med årskurs 3 och i årskurs 4–6 är klasserna åldershomogena. Skolan har tematiska studier som rör hela skolan vid vissa tillfällen. I en del klasser är undervisningen i hög grad styrd av läromedel och tar inte i tillräcklig utsträckning hänsyn till läroplanens mål att sträva mot. Inspektörerna vill påpeka att ett sådant arbetssätt får konsekvensen att undervisningen inte i tillräcklig grad problematiserar och låter elevernas egna erfarenheter vara utgångspunkten.

Individanpassning och stöd

Nyhemsskolan har ett lokalt stödteam bestående av rektor, skolpsykolog, skolsköterska och specialpedagog. Teamet sammanträder regelbundet och för minnesanteckningar vid sina möten. Stödteamet fungerar också som elevvårds-konferens. Alla elever som är i behov av stöd diskuteras först i arbetslaget och

tas vid behov upp i stödteamet. Skolans rutiner säkerställer att elever i behov av stöd uppmärksammas.

Åtgärdsprogram utformas tillsammans med föräldrar och elever, men åtgärdsprogrammen har, i stor utsträckning, fokus på vad eleven skall göra och i mycket mindre grad på vad skolan kan göra i form av anpassning av lärmiljön, arbetssätt och undervisningssätt. Uppföljning av åtgärdsprogrammen görs inte heller regelbundet. Inspektörerna bedömer att åtgärdsprogrammen bör förbättras.

Enligt förordningen skall en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. På Nyhemsskolan finns ett antal elever med annat modersmål än svenska. Några har kommit till Sverige för kort tid sedan och några har varit en längre tid i Sverige. Skolan kartlägger inte om dessa elever är i behov av studiehandledning. Inspektörerna bedömer att Nyhemsskolan bör ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det.

Utvärdering av lärandet

Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Uppföljningen ger viktig information som skall ges under utvecklingssamtalen. I samband med utvecklingssamtalen skall en individuell utvecklingsplan upprättas för eleven. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. På Nyhemsskolan är utvecklingssamtalen väl förberedda på olika sätt genom dokumentation och frågeformulär till elever och föräldrar. Individuella utvecklingsplaner upprättas för alla elever. Intervjuade grupper är nöjda med samtalen, och dokumentationen är speciellt god när det gäller svenska, matematik och engelska. Uppföljningen av kunskapsutvecklingen i andra ämnen är otydlig, vilket kan ha sin grund i att det inte förs någon systematisk diskussion på skolan om elevernas långsiktiga lärande och kunskapsutveckling i alla ämnen genom elevens hela skolgång. Inspektörerna bedömer att uppföljningen av kunskapsutvecklingen i andra ämnen än svenska, engelska och matematik bör förbättras.

Det finns inte heller regelbunden samverkan med lärarna på mottagande skola om kontinuiteten i elevernas kunskapsutveckling och lärande i alla ämnen. Inspektörerna bedömer att samverkan med lärare på mottagande skola, kring elevernas långsiktiga kunskapsutveckling och lärande i alla ämnen, bör förbättras.

Kvalitetssäkring

Varje skola, som ingår i det offentliga skolväsendet, skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Nyhemsskolans kvalitetsredovisning är kopplad till arbetsplanens mål men redovisar inte resultaten från de enkäter som görs utan får mer karaktären av en verksamhetsberättelse och är otydlig i bedömningarna när det gäller i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och det framstår inte klart vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning bör förbättras enligt förordningens krav.

Ledning

Rektorn är utbildad gymnasielärare och har tidigare tjänstgjort som lärare i årskurs 7–9. Fortfarande väntar han på att få gå den statliga rektorsutbildningen. Områdeschefen är placerad på Norråsaskolan och rektorn uppger att de har

ett nära samarbete. Samtliga intervjuade har förtroende för rektorn och menar att han är förtrogen med den dagliga verksamheten och den senaste tiden har styrningen mot läroplanens och kursplanernas mål blivit ännu tydligare. Inspektörerna bedömer att styrning och ledning fungerar väl vid Nyhemsskolan.

Sammanfattning

Nyhemsskolan bör systematisera insatserna i värdegrundsarbetet så att man kan bedriva ett målinriktat arbete enligt intentionerna i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Kamratstödjarna fungerar väl. Elevernas inflytande på undervisningens innehåll bör öka. Skolan bör öka samverkan med föräldrarna och informera om skolan mål och målrelaterade bedömningssystem. Föräldrar och elever har inte medverkat vid framtagandet av arbetsplanen.

Åtgärdsprogrammen för särskilt stöd bör förbättras. Studiehandledning bör erbjudas elever som behöver det. Uppföljningen av kunskapsutvecklingen i andra ämnen än svenska, engelska och matematik bör förbättras. Samverkan med lärare på mottagande skola, kring elevernas långsiktiga kunskapsutveckling och lärande i alla ämnen, bör förbättras. Skolans kvalitetsredovisning bör förbättras. Styrning och ledning fungerar väl.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

I kursplanen för ämnet teknik finns det mål som eleverna skall uppnå i årskurs 5. På Nyhemsskolan förekommer inslag av ämnet teknik i naturorienterande ämnen, men intervjuade elever och lärare kan inte redogöra för att de regelbundet har teknik. Inspektörerna bedömer därför att skolan måste erbjuda sådan undervisning i ämnet teknik att eleverna kan nå kunskapsmålen för årskurs 5.

Nyhemsskolan har en engagerad personal som samtliga har utbildning för den undervisning de ansvarar för.

Inspektörerna bedömer att utrustningen på skolan är ändamålsenlig och eleverna har god tillgång till lokaler för klass- och gruppundervisning.

Skolan har ett välutrustat bibliotek.

Sammanfattning

Nyhemsskolan måste erbjuda sådan undervisning i ämnet teknik att eleverna kan nå kunskapsmålen för årskurs 5. Personalen är välutbildad och engagerad. Utrustningen är ändamålsenlig och eleverna har god tillgång till lokaler för klass- och gruppundervisning.

Datum	Ort
2007-09-13	Lund

Tommy Månsson

Monika Ivarsson